

GEODETI - GEOMETRI - NARODNI HEROJI

Jugoslaviju je 6. aprila 1941. godine napala fašistička Njemačka bez objave rata, sa 22 nemačke, 22 italijanske divizije, 6 mađarskih brigada, 2 puka i nekoliko manjih jedinica sve ukupne jačine oko 870.000 vojnika, potpomognuti avijacijom sa oko 1.500 aviona. Takvoj neprijateljskoj sili trebao se suprostaviti vojni i starešinski kadar bivše kraljevske jugoslavenske vojske u jačini oko 600 000 naoružanih vojnika svrstanih u 28 pešadijskih i 3 konjičke divizije, 18 odreda i 6 samostalnih pukova. Ali, izdajom, Nemci su sa svojim saveznicima uspjeli da za 11 dana, uz obilatu pomoć pete kolone, slome otpor vojske i da od 600.000 vojnika zarobe preko 377.860 vojnika, 6.298 oficira i podoficira. I tada, u najtežem času vlada i kralj napuštaju zemlju ostavljajući narod samom sebi.

Međutim tako nije učinila Komunistička partija Jugoslavije. Ona je ostala s narodom. Analizirala je stvorenu situaciju i utvrdila da je moguće poći u boj za slobodu. CK KPJ njegov prošireni Politbiro 4. jula 1941. godine donosi odluku o dizanju ustanka naroda i narodnosti Jugoslavije na čelu sa članovima Komunističke partije Jugoslavije i Saveza komunističke omladine Jugoslavije. Optočeo je ustanak, brzo se širio u sve krajeve zemlje i obuhvatio sve narode i narodnosti. Vodila se žestoka borba na život i smrt pune četiri godine od 4. jula 1941. do 15. maja 1945. godine. Pored velikih žrtava u ljudstvu (poginulo je 1.706.000 ljudi) uništeno je materijalnih dobara u vrednosti od 16,5 milijardi dolara (po kursu od 44 dinara za dolar) borba je dovedena do kraja i zemlja oslobođena 15. maja 1945. godine.

U toj borbi je naš borac pokazao zadivljujuću hrabrost i borbenost. Hiljade naših boraca nosi na grudima nekoliko desetina hiljada raznih odlikovanja a njih 1.322 i najviši Orden narodnog heroja Jugoslavije. Među njima je i 6 drugova geometara-geodeta koji su dobili to visoko društveno priznanje. U godini jubileja, prilika je da se o njima nešto više kaže jer su to svojom hrabrošću i borbom zaslužili.

Zvonko Brkić — geometar

Roden je 1912. godine u selu Gornja Vrba kod Slavonskog Broda u SR Hrvatskoj. Potiče iz porodice službenika. Odnovnu školu i 6 razreda gimnazije završio je u Slavonskom Brodu a Srednju-tehničku školu na geometrijskom odelu STŠ u Beogradu. Nakon završetka školovanja vraća se u Slavonski Brod i zaposlio se u geodetskoj poslovnicu Milutina Jordanića. U srednjoj školi pokazuje posebnu zainteresiranost za marksističku literaturu. Tako je pristupio naprednom omladinskom pokretu, Član Komunističke partije Jugoslavije postao je 1935. godine. Kasnije je izabran za člana Sreskog komiteta KPJ za Slavonsku Požegu. Januara 1936. godine je uhapšen zbog revolucionarne delatnosti, izveden pred sud za zaštitu države u Beogradu i osuđen na godinu dana robije. Kaznu je izdržavao u Sremskoj Mitrovici (zloglasnoj robijašnici kraj ovog grada), i u kaznionici Maribora. Posle izdržane kazne odlazi na odsluženje vojne obaveze, a nakon toga nastavlja sa revolucionarnim radom. U ovom periodu živi jedno vreme i radi kao geometar u Pleternici. Od 1939. godine je ponovo u Slavonskoj Požegi gde ostaje do jeseni 1940. godine. Policiji polazi za rukom da mu ponovo uđe u trag. Zato da izbegne ponovno hapšenje i robijanje odlazi u Zagreb, a odatle u Daruvar. Ali Daruvar je mali grad; prisiljen je da živi i radi ilegalno da ga policija ne bi brzo otkrila. U Daruvaru je drug Zvonko dočekao i kapitulaciju zemlje. Ipak, policiji polazi za rukom da otkrije njegov rad i rad partijske organizacije u gradu. Zbog toga je bio primoran da odavde beži. Odlazi u Osijek a iz njega u Slavonski Brod te na kraju u Grubišno Polje. U Grubišnom Polju se Zvonko brzo povezuje sa tada već poznatim partijskim radnikom i organizatorom ustanka u Slavoniji drugom doktorom Pavlom Gregorićem. Ponovno se zapošljava kao geometar u Grubiškom Polju. Često odlazi na terenski rad koji koristi dvojako za obavljanje posla za koji je bio plaćen i za širenje NOP-a i ustanka. Takav organizatorski rad Zvonko obavlja ne samo u mestima gde vrši premeravanja nego i u okolnim mestima u Garešnici Daruvaru itd.

Treba reći da je drug Brkić jedan od prvih organizatora partizanskih grupa i odreda na terenu gde je radio kao geometar. Zbog toga se veoma mnogo afirmirao svojim revolucionarnim radom te ga svi smatraju najistaknutijim političkim radnikom na tom terenu tj. Slavonije i Hrvatske. Bio je i

sekretar Sreskog komiteta za Daruvar od kraja 1941. godine. Kasnije je član Okružnog komiteta KPJ za Bjelovar i Viroviticu, pa član Oblasnog komiteta KPH za Slavoniju a njegov sekretar postao je decembra 1944. godine. Na dužnosti sekretara Oblasnog komiteta KPH za Slavoniju ostao do juna 1945. godine.

Posle rata Zvonko Brkić je na mnogim dužnostima - poslanik skupštine SFRJ, ministar u Vladi NR Hrvatske, član Izvršnog veća Sabora Hrvatske, član CK SKJ, organizacioni sekretar KPH Hrvatske i sekretar Glavnog odbora SSRNJ itd. Zbog bolesti se 1969. godine povukao iz aktivnog rada. Za narodnog heroja proglašen je 29. novembra 1953. godine.

Adem Buč-geometar

Rođen je 1914. godine u Mostaru SR Bosna i Hercegovina, u siromašnoj porodici radnika. Posle završene osnovne škole i 4 razreda srednje pohađa geometarsku srednju školu u Beogradu. Kao učenik te škole pristupa naprednom omladinskom pokretu zemlje i postaje njegov veliki aktivista. Učestvuje skoro u svim akcijama koje organiziraju Komunistička partija naše zemlje. Zbog svega toga Adem je 1940. godine primljen u KPJ. U NOB je od 1941. godine. U svim borbama bio je veoma hrabar. Po zadatku KPJ polovinom 1942. godine odlazi na rad u Sarajevo. Tada i počinje njegov ilegalni rad. U Sarajevu Buč postaje član Mesnog komiteta KPJ a od sredine godine i njegov sekretar. U ilegalnim akcijama pokazao je izvanrednu hrabrost. Buč ima velike zasluge. Bio je poznat i priznat organizator raznih aktivnosti na liniji borbe za slobodu. U decembru 1942. godine događa se jedna provala u partijskoj organizaciji grada. U njoj je Adem bio uhapšen. Pred klasnim neprijateljem imao je primerno držanje. Mučili su ga zverski do smrti. Umoren je 8. XII 1942. godine a sutradan objavljeno je da je izvršio samoubistvo (bačen je kroz prozor). Za narodnog heroja proglašen je 26. jula 1949. godine.

Mithat Ačim HAĆAM - geometar

Rođen je 1917. godine u Bratuncu kod Zvornika u SR Bosni i Hercegovini. Potiče iz službeničke porodice-otac mu je bio učitelj. Posle završavanja srednje škole postaje geometar i zapošljava se u Prištini. Član Komunističke partije Jugoslavije je od 1940. godine. Kapitulacija ga je zatekla na odsluženju vojnog roka u Boki Kotorskoj. Posle kapitulacije zemlje vraća se u Mostar gde su mu živeli roditelji. Tom prilikom doneo je kući i pet pištolja i nekoliko bombi. Jedan je od prvih partizana u Mostaru. U leto 1941. godine komandant je bataljona u Romanijskom NOP odredu. Početkom decembra 1941. godine odlazi s grupom boraca po nalogu Partije na teren Foča—Miljevina. Na tom terenu je imao zadatak da se izbori za što brojnije uključivanje muslimana u partizanske redove. Ali, odlazeći na taj zadatak, negde kroz Jahorinu planinu, primetili su ga četnici i njega i borbenu grupu sa njim opkolili. Bilo je oko 30 četnika. Četnici su pozvali partizane na predaju. U Ačimovoj grupi bilo je samo 6 partizana. Tada partizani bez oklevanja otvaraju vatru i jurišaju na četnike. Uspeli su da polovinu četnika uhvate i razoružaju ih. Mithat je takav junak bio u svakoj borbi koju e neustrašivo vodio.

Početkom 1942. godine ustanak u istočnoj Bosni počinje da jenjava. Tada je Muslimanski bataljon preformiran u četu. Komandir te čete postaje Mithat. Nije se ovaj hrabar junak borio dugo. Poginuo je 15. avgusta 1942. godine. Poginuo je u jednom iznenadnom napadu ustaša iz Kladnja na 6. istočnobosansku brigadu, čiji su borci posle teških borbi i napornih marševa zaspali na Konjuh planini. Pojavu ustaša prvi je primetio Haćam, ali je bilo kasno. Za narodnog heroja proglašen je 20. decembra 1951. godine.

Rade Marijanac — geodet

Rođen je u s. Strojicama (Janj) u Bosni i Hercegovini. Godine 1941. prilazi Narodnooslobodilačkom pokretu. Posle dizanja ustanka Rade se od prvih dana nalazi u prvim partizanskim jedinicama u Janji. On je tvorac napada na Šipovo 27. avgusta 1941. godine kada je ovo mesto oslobođeno. Tom prilikom je u gradu zarobljeno 170 domobrana i ustaša, zaplenjeno dosta oružja, municije i drugog ratnog materijala. 22. novembra 1941. godine u borbi kod Donjeg Vakufa ističe se hrabrošću. U toj borbi je Rade teže ranjen. Posle ozdravljenja Marijanac postaje komandant Udarnog bataljona. Tada skoro mesec dana vodi borbu čisteći okolinu Mrkonjić-Grada od četnika. Posle ovih borbi Rade je povučen u Štab Trećeg krajiškog NOP odreda. U tom Odredu Rade postaje zamenik komandanta a od februara 1942. godine i njegov komandant. Kao komandant Trećeg krajiškog NOP

odreda Marijanac učestvuje u borbama za oslobođenje Jajca septembra i decembra meseca 1942. godine. Decembra 1942. godine formirana je 7. krajiška brigada. Rade je njen prvi komandant. S tom brigadom Rade učestvuje u mnogim borbama IV i V neprijateljske ofanzive.

Poginuo je junački jula 1943. godine pred sam kraj V neprijateljske ofanzive. Bilo je to u borbi sa Nemcima i ustašama kod sela Tareva. Tada su neprijatelji iznenada napali štab brigade Poginuo je pucajući iz mašinke na neprijatelja kako bi obezbedio odstupnjaje štaba brigade. Za narodnog heroja proglašen je 20. decembra 1951. godine.

Slavko Rodić — geodet

Rođen je 11. maja 1918. godine u selu Sredice kod Gornjeg Ribnika, opštine Ključ u SR Bosni i Hercegovini. Otac mu je bio šumar. Gradansku školu završio je u Bosanskom Petrovcu a 1939. godine u Beogradu geodetski osek-srednje tehničke škole. Posle toga zposlio se u Vojnoj zadruzi u Vršcu gde ostaje do početka rata. Tada odlazi u svoj rodni kraj. Već 27. jula 1941. godine rukovodio je partizanskim odredom »Javorje« pri napadu na Drvar. Kasnije najpre deluje kao operativni oficir na pojedinim frontovima Drvarske brigade i to s vidnim uspehom. U ofanzivi ustaško-domobranskih snaga na Oštrlju 24. avgusta 1941. godine Slavko vodi borcu na juriš protiv višestruko brojno jačeg neprijatelja koga uz velike gubitke primorava na povlačenje. Svojom smelošću i hrabrošću uspeva da sa drugovima zaustavi četnike i na Repču oktobra 1941 godine. Od tada aktivno radi na učvršćenju partizanskih snaga u Bosanskom Petrovcu, oko Drvara i Bihaca. Sa grupom boraca uspeva januara 1942. godine da zarobi 21 italijanskog vojnika. Od februara 1942. godine drug Rodić je prvi komandant V krajiškog NOP odreda koji se pod njegovom komandom posebno istaknuo u mnogim borbama. Posle okršaja na Kaluniću maja 1942. godine Rodić postaje zamenik komandanta operativnog štaba NOP za Bosansku krajinu. Od novembra 1942. godine Slavko je komandant 5. krajiške divizije. I sa ovom jedinicom vodio je veoma uspešno borbe a jedinica se ističe u borbama i u toku IV neprijateljske ofenzive od maja 1943. godine Rodić je komandant 2. bosanskog korpusa NOVJ (koji kasnije nosi ime V korpusa). Kao rukovodilac je bio veoma snalažljiv. Pronalazio je najslabije tačke i mesta neprijatelja i obezbeđivao uspon u borbi. Jedna od najsmelijih akcija druga Rodića je napad na Banjaluku. Bilo je to u oči nove godine 1944. Treba reći da je bio izvanredno hrabar. U uličnim borbama u Banjaluci u uniformi generala nalazi se s borbama i streljačkom stroju, organizirajući lično i dejstvo artiljerije svoje jedinice. O njegovom junaštvu narod je ispevao i pesme. Ranjen je bio u borbi za oslobođenje Banjaluke. Postao je legenda naše borbe. Posle Oslobođenja bio je komandant V armije, načelnik uprave Generalštaba JA, zamenik načelnika Generalštaba JNA itd. Završio je najviše vojne škole u SSSR-u. Bio je narodni poslanik, član CK KP Bosne i Hercegovine. Umro je 29. aprila 1949. godine. Za narodnog heroja proglašen je 14. decembra 1949. godine.

Radivoj Rodić — geodet

Rođen je 14. oktobra 1920. godine u Drvaru u SR Bosni i Hercegovini. Gradansku školu završio je u Bosanskom Petrovcu a geodetsko-tehničku školu u Beogradu 1939. Naprednom omladinskom pokretu prilazi još u svojoj ranoj mladosti kao učenik srednje škole. Član SKOJ-a postaje 1937. god. a član KPJ je od 1940. godine. Posle završetka školovanja zaposlio se na izgradnji puteva u Okučanima. Kasnije radi na izgradnji unske pruge u Kulen Vakufu. Svoju revolucionarnu aktivnost ispoljava među radnicima ovih radilišta. Pred II svetski rat vraća se kući u Krnjeuši kod Bosanskog Petrovca gde formira skojevsku i prvu organizaciju KPJ. Postaje član Vojnog rukovodstva Petrovačkog sresa i vojni poverenik za krnjeuški kraj. Jedan je od onih koji su organizovali mlade članove SKOJ-a i KPJ da pronalaze i evidentiraju oružje. Radio je i na ostalim pripremama za ustanak objavljujući liniju KPJ. Pre dizanja ustanka prelazi na rad u ilegalnim uslovima jer su ustaše pojačale poterni i ucenivački rad prema revolucionarima. Od jula 1941. godine Radivoj je član Sreskog komiteta KPJ za bosanskopetrovački srez. Od tada radi na istim zadacima ali na teritoriji celog sresa. Nešto kasnije izabran je za sekretara Sreskog komiteta SKOJ-a te avgusta 1941. učestvuje u radu prvog sastanka okružnog povereništva SKOJ-a za drvarski okrug koji je tada bio održan u Drvaru. Radivoj stoji na čelu ustaničkih snaga od početka ustanka u svom mestu Krnjeuši. Kad je mesto oslobođeno Radivoj organizuje narodnu vlast, razvija bratstvo i jedinstvo, suzbija akciju pročetništva i radi na formiranju i jačanju ustaničkih snaga i jačanju već formirane Krnjeuške partizanske čete. U izvršavanju svih tih zadataka Radivoj pokazuje posebnu upornost, snalažljivost i mnogo smisla za okupljanje ljudi na idejama koje propoveda. Posebno se ističe svojim radom u periodu proviranja i zastoja u razvitku ustanka, a to je 1941. godine u vreme italijansko-četničke ofanzive.

Kao član Sreskog komiteta KPJ za Bosanski Petrovac veoma je aktivan i na Prvoj okružnoj konferenciji KPJ za okrug Drvar koja se je održala 1. do 4. januara 1942. godine u selu Lastve kod Krnjeuše. Krnjeuška partizanska četa pod njegovim rukovodstvom krajem 1941. godine prelazi na teren Podgrmeča i učestvuje u mnogim borbama na tom delu zemlje. U teškoj borbi od 22. januara 1942. godine u selu Agićima kod Bosanskog Novog junački je poginuo drug Rodić kao politički komesar čete. Za narodnog heroja proglašen je 24. jula 1953. godine.

Mihajlo Georgievski

MOSKOVSKI INSTITUT INŽENJERA GEODEZIJE AEROFOTOSNIMANJA I KARTOGRAFIJE (MIIGAiK) PROSLAVIO 200 GODINA PEDAGOŠKE I NAUČNE DJELATNOSTI

27. maja 1979. godine navršilo se 200 godina od osnivanja MIIGAiK. Jubilej kakvim se mogu pohvaliti samo rijetke visokoškolske institucije u svijetu. Posebno geodetske. U toku tih dvaju vijekova Institut su završile hiljade studenata. Mnogi od njih su poznati u svijetu naučnici na polju geodezije, fotogrametrije, kartografije, teorije gravitacije, kosmičke i pomorske geodezije, konstrukcije geodetskih i fotogrametrijskih instrumenata i pribora, tehničke i umjetničke obrade karata, tehničkog crtanja, itd. I uvijek su bili u prvim redovima savremene geodetske nauke. Njihovo djelo je kartografisanje ogromnih prostranstava ruske imperije i SSSR u širokom spektru razmjera i inventarisanje njegovih bogatstava. Na njihovim radovima je planirana izgradnja prve socijalističke države na svijetu. Danas se u MIIGAiK, pored nekoliko hiljada redovnih i vanrednih studenata, obučavaju i pripremaju za svoja istraživanja sovjetski kosmonauti.

Nemoguće je u ovakvom izvještaju nabrojati sva naučna dostignuća koja su ostvarena u MIIGAiK. Ali se ne mogu zaobići određivanje dužina po 52. paraleli; izvođenje parametara Zemlje — poznatih pod imenom elipsoid Krasovskog — iz relativno skromnog i raznorodnog materijala, ali tako značajki obrađenog i filtriranog, da se veoma malo (praktično beznačajno) razlikuju od savremenih — dobijenih iz obimnog i dosta homogenog materijala sve tačnijih satelitskih podataka; fundamentalni radovi profesora Molodenskog iz područja teorije gravitacije; radovi niza stručnjaka za matematičku obradu geodetskih mjerenja. Itd.

Niz poznatih geodeta — slušalaca MIIGAiK — rasuo se posle Revolucije po svijetu i skoro svugdje su udarili pečat matematičke i naučne dubine i entuzijazma u geodetske radove i istraživanja. To se naročito odnosi na nas u Jugoslaviji. Zbog toga nije pretjerano reći da se dvjestogodišnja tradicija MIIGAiK dobrano odrazila na stanje naše geodezije (posebno više), pa proslavu MIIGAiK možemo pozdraviti i kao naš praznik. A iskreno rečeno — ona je gordost i cijele svjetske geodezije.

Današnji uslovi za rad u MIIGAiK su izuzetno povoljni. (Naravno, uvijek i u svemu se može napredovati, pa i tu). Na raspolaganju su nove laboratorije, vanredno dobro i smišljeno opremljene. Preko 5000 redovnih i 2000 vanrednih i večernjih studenata imaju na raspolaganju sve instrumente i pribore o kojima uče, ili o kojima treba da znaju. Izvanredno dobro je organizovana ljetna praksa posle svake godine studija, tako da diplomirani inženjeri odlaze u praksu potpuno praktično i teorijski pripremljeni za zadatke na koje će naići. Posebna dragocijenost je brojna, sposobna i poletna nastavna i pomoćna kadra, koji u Institutu boravi (a što je još važnije — radi) «od mraka do mraka». Uvijek na raspolaganju studentima, uvijek u potrazi za novim.

Obuka na MIIGAiK je organizovana na pet fakulteta: Geodetsko-astronomski (sa specijalnošću — za kosmičku geodeziju), Fotogrametrijski, Kartografski, Pomorsko-geodetski¹⁾, Konstruktivni (za konstrukciju geodetskih instrumenata). Upis studenata je planski. To ipak ne znači da produkcija inženjera zadovoljava zahtjeve, a posebno ne potrebe privrede.

Sovjetski ljudi, vlada, stručnjaci drugih struka (posebno koje koriste geodetske podatke u svojoj djelatnosti) i svi koji su upoznati sa djelatnošću Instituta zaista se ponose najstarijom visokom školom Baumanskog rejona Moskve. Povodom proslave jubileja MIIGAiK je odlikovan visokim Ordenom Lenjina. U vrijeme slavlja organizovan je niz izložbi, predavanja i kulturno-umjetničkih priredbi. U posebnim radio i televizijskim emisijama sovjetski ljudi su upoznavani sa slavnim dostignućima Instituta. Za vrijeme svečane sjednice stigli su pozdravi pješačke prigodne ekspedicije geodeta na Sjeverni pol, a uključena je i veza sa satelitskim kompleksom Sojuz, iz kojega su učesnike pozdravili kosmonauti, koji su pripremani za svoje zadatke u MIIGAiK.

¹⁾ Pomorska je geodezija dobila ogroman značaj, posebno posle proširenja teritorijalnih voda na 200 milja zbog velikog privrednog značaja morskih plićaka (do 200 m dubine — shelf).

Radnicima je veliki jubilej čestitao veliki broj naučnika, političara, i umjetnika i drugih kulturnih i javnih radnika, kcji su prisustvovali svečanostima, kao i brojne delegacije iz mnogih socijalističkih država. (Iz Jugoslavije — dvojica). Svi su, uz čestitke i prigodne poklone, isticali značaj MII G A i K za razvoj geodetske nauke u svijetu, a posebno u socijalističkim državama, čiji su mnogi stručnjaci učili u ovome Institutu. Nепrekidno su stizali telegrami od institucija i gradana. Povodom proslave organizovana je Svesavezna naučna konferencija na temu: »Naučni problemi geodezije«, na kojoj su razmotrena, a često i data rješenja za glavne naučne probleme savremene geodezije: teorijske, metodološke, tehničke, tehnološke i eksploatacione.

Za nas goste iz inostranstva je organizovan niz sastanaka, posjeta izložbi, Zvezdanog grada, prijema, tako da smo uspijevali samo saznati o čemu se na Konferenciji raspravljalo. Domaćini su nam obećali poslati materijale i zaključke. U periodici i posebnim izdanjima vjerovatno će se objaviti potpuni materijali Konferencije, pa će čitaoci Geodetskog lista moći dobiti detaljnije informacije o sadržaju rada.

Ostaje nam još da se našim gostoljubivim domaćinima zahvalimo za izraženo prijateljstvo i mogućnost da prisustvujemo ovom svijetlom trenutku istorije geodezije.

A. Muminagić

VI SJEDNICA PREDSDJEDNIŠTVA SGIGJ

29. II u Tuzli i 1. III 1980. u Živinicama održana je VI sjednica Predsjedništva SGIGJ Jugoslavije. Prema uobičajenom programu sjednice Predsjedništva održavaju se svaka u drugoj republici i pokrajini.

Savez GIG BiH odabrao je da naš domaćin bude grad čije je Geodetsko društvo na prošlogodišnjoj skupštini proglašeno za najbolje u zemlji. Sjednicama je prisustvovala i aktivno sudjelovao u raspravama direktor Republičke geodetske uprave SR BiH drug Vlado Lukić. Domaćini su i ovom prilikom pokazali svoju marljivost, gostoljubivost i susretljivost. Upriličen je i prijem za učesnike kod predsjednika SO Tuzla druga Hasana Derviševića. Prvu sjednicu u dvorani Skupštine općine otvorio je i vodio predsjednik Predsjedništva SGIGJ drug Roko Škegro. Zapaženiji zaključci sa ove sjednice su slijedeći:

- Da se odštampa »Višejezični geodetski rječnik«, te da se za slijedeću sjednicu pripremi izvještaj o troškovima pripreme i izdavanja ove publikacije.
- Prihvaćeno je da do Izborne konferencije, koja će se održati pri kraju ove godine u Novom Sadu, ostane dosadašnji sastav Predsjedništva, a za prvog predsjedavajućeg predložen je dosadašnji predsjednik drug Roko Škegro.
- Usvojeno je da se na delgatskom principu pripremi prijedlog Statuta SGIGJ za Izbornu konferenciju, u koji će se unijeti odluka o prijelazu na kolektivno rukovođenje i odlučivanje s predsjedavajućim u Predsjedništvu. Mandat predsjedavajućeg trajat će jednu godinu. Po abecednom redu svake će godine po jedna od republika i pokrajina davati predsjedavajućeg u Predsjedništvu SGIGJ.
- Predloženo je da se ukine Izvršni odbor SGIGJ.
- Svi prijedlozi treba da se dostave Savezima republika i pokrajina na prihvatanje.
- Usvojen je završni račun poslovanja za 1979. godinu i izlagasan finansijski plan za 1980. godinu.
- Razmatrana je i problematika u vezi s financiranjem »Geodetskog lista«. Izdavačkom savjetu časopisa preporučeno je da usvoji povećanje pojedinačne i kolektivne preplate, a potpisnicima SAS-a o izdavanju časopisa »Geodetski list« da podmiri svoje obaveze.
- Prihvaćen je prijedlog Plana organiziranja »Savjetovanja o planiranju i vrednovanju geodetskih radova« u Hercegovom na dane 23. i 24. svibnja 1980. godine.
- Donijeta je odluka da se »Savjetovanje o katastru vodova i geodezija u industriji« organizira u AP Vojvodini. Za predsjednika redakcionog odbora imenovana je drugarica Anka Čkrebić dok će ostale članove imenovati Savez domaćina i SR Hrvatske.
- Predloženo je da se raspravi na široj osnovi o inicijativi da se tijelo SGIGJ »Odbor za fotogrametriju« razdvoji na dva centra sa sjedištima u Zagrebu i Beogradu, te da se za kongres ISP u Hamburgu pripremi referat (drug Buder) i organizira izložba na ponudenom prostoru od 2 m².
- Učesnike sjednice Predsjedništva SGIGJ u Živinicama je pozdravio i poželio im uspješan rad predsjednik SO Živinice drug Hamzlija Mulabdić.
- Utisci iz gradova domaćina.

Tuzla — grad soli — ugostila nas je dostojno svog renomea. Upoznali smo ga po snježnom danu s gostoljubivim domaćinima, koji su nam uz ostalo prikazali film »So gradi — so razgrađuje«.

Podatak da je društveno-politička zajednica grada Tuzle za iseljavanje ugroženih objekata do sada podijelila 10 000 stanova i porušila 2 000 objekata — među kojima su zdanja Doma armije, hotela »Bristol« i dr. — samo za sebe mnogo govori. U spisak najugroženijih ulaze još mnogi kulturni i povijesni spomenici, stambeni i privredni objekti.

Prva mjerenja o slijeganju terena do kojeg je došlo zbog eksploatacije soli, izvršio je dr Fethulah Smailbegović još 1956. godine. Sada taj posao redovno obavlja geodetska ekipa Građevinskog fakulteta iz Sarajeva. Otada do danas u najugroženijoj zoni dubina slijeganja je gotovo 10 m, što godišnje iznosi u prosjeku oko 0,5 m. Skoro na svim objektima vidljive su i na infrastrukturi pukotine koje prijete. Dojmio me se završetak spomenute filmske priče o soli rječima »... grad umire radi života«.

Šest kilometara zapadno od Tuzle posjetili smo najveću termoelektranu u zemlji. Izgrađena je na površini od 300 ha. Izgradnja ovog giganta vođena je pod strogim nadzorom oka i instrumenata geodeta grada Tuzle. Zapaženo je učešće geodetskih stručnjaka pri realizaciji projekta izgradnje ogromnih hiperboličnih hladnjaka analitičkom metodom, koja je dala rezultate visoke točnosti.

U Živinicama — gradu s oko 5000 stanovnika poseban ugođaj bio je posjet tvornici stolica »Konjuh«, koja upošljava 300 radnika pod vrlo povoljnim uvjetima baziranim na modernoj tehnologiji i nepresušnim — planski obnavljanim — sirovinским izvorima. Uz ostale privredne objekte ističem rudnik uglja koji posjeduje najmoderniji strojni park u kom se izdvajaju utovarivač-žličar kapaciteta 17 m³ i kamion nosivosti 65 tona (najjači u Evropi).

U Upravi za katastar i geodetske poslove uz ostale radi i pet geodetskih stručnjaka koji posjeduju suvremenu opremu i vozni park od tri vozila.

Zaključio bih — NAZDRAVLJE! Drago nam je bilo vidjeti i saznati za veliki uspjeh, ugled i standard naših drugova, kolega, na čemu im mogu pozavidjeti mnoge ustanove i organizacije udruženog rada u zemlji.

A. Zujčić

REDOVNA IZBORNA KONFERENCIJA GEODETSKOG DRUŠTVA ZAJEDNICE OPĆINA SPLIT

U Splitu je 22. veljače 1980. godine u prostorijama DIT-a održana redovna izborna konferencija Geodetskog društva Zajednice općina Split. Konferenciji je prisustvovao i pozdravio je predsjednik Saveza geodetskih društava Hrvatske drug Ante Zujčić.

Na dnevnom redu konferencije bile su slijedeće točke:

- 1) Biranje radnih tijela (radnog predsjedništva, kandidacione komisije, zapisničara i ovjervitelja zapisnika),
- 2) Izvještaj predsjednika, blagajnika i Nadzornog odbora,
- 3) Diskusija o izvještajima,
- 4) Davanje razriješnice dosadašnjim organima Društva,
- 5) Prijedlog novog statuta Društva, diskusija i usvajanje,
- 6) Kandidiranje i biranje novog Predsjedništva Društva i Odbora samoupravne društvene kontrole,
- 7) Prijedlog i usvajanje Samoupravnog sporazuma o financiranju Saveza geodetskih društava Hrvatske (SAS-a), i
- 8) Dogovor u vezi s proslavom Dana geodeta Dalmacije ove godine.

Izvještaj o radu Društva u protekle četiri godine podnio je dosadašnji predsjednik Društva dr Filip Racetin, blagajnički izvještaj dipl. ing. Radovan Solarić i izvještaj Nadzornog odbora drug Ivica Vujnović. O izvještajima se vodila živa diskusija, veoma plodna i sadržajna kojom je potaknut niz važnih pitanja što su ušla u zaključke i u program rada za 1980. godinu.

Konferencija je usvojila novi statut Društva po kojemu se Društvo organiziralo u skladu sa intencijama u našem samoupravnom socijalističkom društvu, tj. na delegatskom principu i kolektivnom radu i rukovođenju. Društvo je promijenilo i svoje ime, te se od sada zove »Geodetsko društvo Zajednice općina — Split«.

Izabrano je novo Predsjedništvo Društva u sastavu: dr Filip Racetin, mr Stipan Pleić, Ante Zujčić, Franjo Cesarec, dipl. ing. Ante Bašić, Nikola Cindrić, dipl. ing. Senko Škeva (tajnik) i Drago Kučinar (blagajnik) — svi iz Splita, zatim dipl. ing. Ivan Petric iz Zadra, dipl. Petar Vrdoljak iz Drniša, ing. Luka Rajić iz Imotskoga, Nenad Vrčelj iz Dubrovnika i ing. Kažimir Mikulić iz Trogira.

Za prvog predsjedatelja Predsjedništva, za 1980. godinu, izabran je poznati splitski aktivist mr. Stipan Pleić, dipl. ing, a narednih će se godina do isteka mandata svake godine na toj funkciji mijenjati po jedan od članova Predsjedništva.

U Odbor samoupravne društvene kontrole izabrana je trojka u sastavu: dipl. ing. Dejan Pažin, dipl. ing. Petar Nikolić i Ivica Vujnović.

Konferencija je prihvatila prijedlog ponuđenog Samoupravnog sporazuma o financiranju Saveza geodetskih društava Hrvatske i ovlasila predsjedatelja da ga potpiše i pošalje Savezu u Zagreb, što je odmah nakon konferencije i učinjeno.

U vezi s tradicionalnom proslavom Dana geodeta Dalmacije što se svake godine održava, zaključeno je da se ove godine ne održi, već da se odloži za iduću godinu. Prihvaćen je, naime, prijedlog i obrazloženje što ga je dala delegacija Dubrovnika koji je ove godine trebao biti domaćin proslave.

U diskusiji je ponovno, još jednom, potaknuto pitanje organiziranja studija geodezije za stjecanje više stručne spreme u Splitu. Za otvaranjem takvog studija u Splitu osjeća se velika potreba, jer u Dalmaciji vlada oskudica za geodetskim kadrovima upravo takvog profila. U Dalmaciji je veliki broj kandidata za taj studij i zahtjevi dolaze za otvaranje studija od njih i od radnih organizacija. Isticano je da postoje realne šanse i velike potrebe i zahtjevi za takvim studijem. Stoga je zaključeno da će Društvo ozbiljno poraditi na otvaranju studija geodezije za stjecanje više stručne spreme u Splitu. Izabrana je i radna grupa u sastavu mr Uroš Šafranko, dipl. ing, dr Filip Racetin, dipl. ing. i Ivica Vujnović koja će izviditi sve mogućnosti realizacije ovog zaključka.

Geodetsko društvo će se uključiti u aktivnosti SSRNH, Saveza sindikata i Privredne komore. Smatra se da Društvo može odigrati važnu ulogu u rješavanju problematike urbanizacije dalmatinske regije i katastra pomorskog dobra, te dati svoj doprinos u radu navedenih društveno-političkih organizacija.

Programom rada Društva za 1980. godinu predviđa se obilje raznih akcija i aktivnosti na čijoj će se realizaciji rad Geodetskog društva još više intenzivirati.

F. Racetin